

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра державного управління і місцевого самоврядування

Є. І. Бородін
І. А. Чикаренко
Т. М. Тарасенко

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми
«Соціальна та молодіжна робота» спеціальності 231 Соціальна робота

Дніпро
НТУ «ДПУ»
2026

Програма атестаційного екзамену для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Соціальна та молодіжна робота» спеціальності 231 Соціальна робота [Електронний ресурс] / уклад. : Є. І. Бородін, І. А. Чикаренко, Т. М. Тарасенко ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2026. – 22 с.

Укладачі:

Є. І. Бородін, д-р іст. наук, проф.;

І. А. Чикаренко, д-р наук з держ. упр., проф.;

Т. М. Тарасенко, д-р наук з держ. упр., проф.

Затверджено науково-методичною комісією зі спеціальності П10 Соціальна робота та консультування (231 Соціальна робота) (протокол № 5 від 27.01.2026) за поданням кафедри державного управління і місцевого самоврядування (протокол № 10 від 20.01.2026).

Подано методичні рекомендації до проведення атестаційного екзамену. Викладено основні положення та нормативно-правові й організаційні засади його підготовки і проведення, а також перелік освітніх компонент, що формують програму атестації. Визначено процедуру оцінювання результатів екзамену.

Документ призначено для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми «Соціальна та молодіжна робота» спеціальності 231 Соціальна робота.

Відповідальний за випуск завідувач кафедри державного управління і місцевого самоврядування І. А. Чикаренко, д-р наук з держ. упр., проф.

ЗМІСТ

1	ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	4
2	ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ, ЩО ФОРМУЮТЬ ПРОГРАМУ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	6
3	ПРИКЛАДИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	7
4	РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	10
5	ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	15

1 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестаційний екзамен за спеціальністю 231 Соціальна робота є продовженням навчально-виховного процесу, формою кваліфікаційних випробувань щодо об'єктивного визначення рівня якості освітньої та професійної підготовки здобувачів та складовою частиною завершального етапу підготовки бакалаврів.

Програму атестаційного екзамену складено відповідно до вимог:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL: (<https://surl.li/rkdubm>);
- Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://surl.li/imruamf>);
- Положення про організацію освітнього процесу Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://surl.lu/zsfpfm>);
- Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://surl.lt/vhfrbk>);
- Положення про організацію атестації здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://surl.li/mjdpec>).

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» атестація – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми та / або програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Атестація осіб, які здобувають ступінь бакалавра здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої можуть включатися представники роботодавців та їх об'єднань, відповідно до положення про екзаменаційну комісію, затвердженого вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи);

Заклад вищої освіти на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на певному рівні вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію.

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2019 р. № 557, атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену. *Атестаційний екзамен спрямований на перевірку досягнення результатів навчання, визначених цим стандартом та освітньою програмою.*

Бакалавр з соціальної роботи повинен володіти інтегральною компетентністю – здатністю розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Метою проведення атестаційного екзамену за освітньо-професійною програмою «Соціальна та молодіжна робота» є перевірка досягнень результатів навчання на основі діагностики рівня теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов’язків за спеціальністю 231 Соціальна робота.

Завданнями атестаційного екзамену є:

- оцінювання знань випускників, що формують професійні компетентності як результат навчання, зазначені в Стандарті вищої освіти та в освітньо-професійній програмі «Соціальна та молодіжна робота»;
- визначення рівня здатності розв’язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми у професійній діяльності.

Екзамен проводиться за принципами: академічної доброчесності; об’єктивності; прозорості та публічності; єдності методики оцінювання результатів.

Здобувач на атестаційному екзамені виконує завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію ключових результатів навчання, що регламентовані базовими та фаховими освітніми компонентами за освітньо-професійною програмою.

До складання атестаційного екзамену допускаються студенти, які виконали навчальний план.

Атестаційний екзамен проводиться у формі оцінювання видів завдань теоретичного (тестові завдання) та практичного спрямування (розв’язання ситуаційної задачі – випадку).

Атестаційний екзамен проводиться у *письмовій формі*. Процедура проведення атестаційного екзамену може змінюватись у разі несприятливої безпекової ситуації.

Тривалість екзамену встановлюється з розрахунку: на виконання тесту, що містить 60 питань, відводиться 60 хвилин, а на розв’язання ситуаційного завдання – 2 години.

Завдання атестаційного екзамену складається з блоку з 60 тестових запитань та практичного завдання, що передбачає аналіз ситуації (випадку) й дає змогу оцінити вміння здобувача застосовувати набуті знання та навички для розв’язання фахових задач. Виконання тестових завдань передбачає одну правильну відповідь. Під час виконання практичного завдання здобувач надає

розгорнутий аналіз ситуаційної задачі (випадку) та способів її розв'язання.

Дотримання правил і процедур проведення атестаційного екзамену в університеті забезпечується шляхом:

- стандартизації умов проведення, інструментів оцінювання, методик аналізу результатів та форм їх представлення;
- надання здобувачам інформаційно-консультаційної допомоги та психологічної підтримки;
- використання чітко визначених критеріїв об'єктивного оцінювання навчальних досягнень.

Підготовка до атестаційного екзамену організовується відповідно до процедур, закріплених у розпорядчих документах НТУ «Дніпровська політехніка». Координацію процесу здійснюють кафедра державного управління і місцевого самоврядування разом із навчальним відділом на основі попередньо розробленого плану.

Оцінювання якості підготовки здобувачів вищої освіти за програмою «Соціальна та молодіжна робота» здійснюється Екзаменаційною комісією, склад якої щороку затверджується наказом ректора. Ректор університету забезпечує контроль за формуванням комісії, організацією її роботи та діяльністю. Комісія створюється як єдина для всіх форм навчання за спеціальністю освітнього рівня «бакалавр» і складається з голови та членів. Головою комісії призначається провідний фахівець у відповідній сфері.

Можливість повторного складання атестаційного екзамену з метою підвищення оцінки не передбачена. У разі отримання незадовільної оцінки здобувач вищої освіти підлягає відрахуванню з університету, йому видається академічна довідка.

Розроблення програми атестаційного екзамену, варіантів завдань і переліку довідкових матеріалів здійснюють викладачі кафедри державного управління і місцевого самоврядування, яка є випусковою кафедрою за відповідною спеціальністю.

2. ПЕРЕЛІК ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ, ЩО ФОРМУЮТЬ ПРОГРАМУ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Для успішного складання атестаційного екзамену здобувач вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» має опанувати компетентності, що формуються під час вивчення комплексу обов'язкових освітніх компонент освітньо-професійної програми протягом усього нормативного терміну навчання. Зміст програми атестаційного екзамену визначається сукупністю базових та фахових освітніх компонент, а саме:

- Б1 Соціальна політика;
- Б5 Основи соціальної роботи;
- Ф1 Молодіжна політика;
- Ф2 Молодіжна робота;
- Ф3 Соціальна робота з молоддю;
- Ф4 Історія соціальної роботи;
- Ф5 Соціальна робота з цільовими групами;
- Ф6 Бюджетування соціальної та гуманітарної сфери;
- Ф7 Громадське здоров'я;
- Ф9 Проектний менеджмент в соціальній та молодіжній роботі;
- Ф10 Кадровий менеджмент соціальної та молодіжної роботи;
- Ф11 Етика соціальної та молодіжної роботи;
- Ф12 Недержавні організації та громадські рухи соціальної сфери;
- Ф13 Професійна документація у сфері соціальної та молодіжної роботи;
- Ф14 Соціальні права людини;
- Ф15 Методи соціальних досліджень;
- Ф16 Психологічні технології в соціальній роботі;
- Ф17 Комунікації в соціально-гуманітарній сфері;
- Ф18 Соціальний захист;
- Ф19 Цифрове врядування та сервісна держава;

В екзаменаційних завданнях органічно поєднуються теоретичні та практичні питання, що ґрунтуються на навчальному контенті відповідних освітніх компонент. Результати атестаційного екзамену дають змогу оцінити рівень знань, уміння випускників застосовувати фаховий понятійний апарат, а також здатність застосовувати певні теорії та методи соціальної роботи.

3. ПРИКЛАДИ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Приклад завдання теоретичного спрямування (тестові завдання)

1. Соціальна робота на мезорівні – це:

- А) взаємодія між елементами мікросистеми (сім'я, близькі люди, робота, школа, структури в громаді);
- Б) систематизація елементів мезосистеми (економічний, культурний, політичний, соціальний вимір, екологія, суспільна дискримінація);
- В) гармонізація соціальних мікросистем (сім'я, робота, школа, структури населеного пункту);
- Г) утвердження соціальних мікросистем (робота, громадські організації, структури в громаді).

2. За класифікацією Джека Ротмана моделі соціальної роботи в громаді поділяються на:

- А) моделі громадського розвитку, соціального планування, соціальної дії;
- Б) моделі місцевого розвитку або розвитку територіальної громади, соціального планування, соціальної дії;
- В) моделі місцевого розвитку або розвитку територіальної громади, стратегічного планування, соціальної дії);
- Г) моделі територіального розвитку, соціального планування, соціальної активності.

3. У «Глобальній декларації етичних принципів соціальної роботи» (2018 р.) відображено:

- А) один набір етичних принципів та різні тлумачення принципів;
- Б) два набори етичних принципів та однакове тлумачення принципів;
- В) один набір етичних принципів та єдиний підхід до тлумачення принципів;
- Г) два набори етичних принципів та два підходи до тлумачення принципів.

4. «Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи України» прийнято у:

- А) 1998 р.
- Б) 2005 р.
- В) 2011 р.
- Г) 2009 р.

5. Когнітивна поведінкова терапія як практична модель соціальної роботи зосереджена на:

А) допомозі клієнтам визначити саморуйнівні думки та поведінку, які впливають на негативні емоції та поведінку;

Б) допомозі людині визначити проблему, створити план дій для її вирішення та реалізувати рішення;

В) допомозі клієнтам справлятися з проблемами за допомогою певної поведінки;

Г) допомозі людям усвідомити, що вони відокремлені від проблем (вони не є проблемою) і можуть їх виправити, дивлячись на розповідь зі сторонньої перспективи.

Приклад завдання практичного спрямування (ситуаційна задача – випадок)

Ситуаційна задача 1

Марія Іванівна, 72 роки, проживає одна у невеликому містечку. Її син перебуває на військовій службі, донька виїхала за кордон. Жінка має хронічні захворювання (гіпертонія, діабет), пересувається з труднощами. Останнім часом вона відчуває самотність, не може самостійно забезпечити побутові потреби (придбати продукти, ліки, оплатити комунальні послуги).

Сусіди помітили, що Марія Іванівна часто залишається без їжі та необхідних ліків. Вони звернулися до територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) з проханням допомогти жінці.

Завдання:

1. Опишіть ваші дії як фахівця соціальної роботи у цій ситуації.
2. Визначте, які соціальні послуги відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» (2019 р.) слід надати Марії Іванівні.
3. Оберіть технології соціальної роботи, які варто використати (наприклад, кейс-менеджмент, соціальний супровід, кризове втручання) та обґрунтуйте відповідь.
4. Визначте установи та організації, до яких можна звернутися для комплексної допомоги (медичні заклади, органи місцевого самоврядування, громадські організації, волонтерські ініціативи).
5. Поясніть, як забезпечити дотримання принципів адресності, доступності та недискримінації у наданні допомоги.

Ситуаційна задача 2

Андрій, 16 років, навчається у професійному ліцеї. Він є внутрішньо переміщеною особою, оскільки його сім'я була змушена залишити дім через воєнні дії. Мати працює на кількох роботах, щоб забезпечити житло та харчування, батько залишився у зоні бойових дій.

Андрій відчуває труднощі з адаптацією в новому середовищі: має проблеми у навчанні, конфлікти з однолітками, проявляє замкненість і ознаки емоційного виснаження. Класний керівник звернувся до соціального педагога та фахівця із соціальної роботи з проханням допомогти хлопцю.

Запитання:

1. Опишіть ваші дії як фахівця соціальної роботи у цій ситуації.
2. Визначте, які соціальні послуги відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» (2019 р.) можуть бути надані Андрію та його сім'ї.
3. Оберіть технології соціальної роботи, які варто використати (наприклад, соціальний супровід, групова робота, кризове консультування, робота з сім'єю) та обґрунтуйте відповідь.
4. Визначте установи та організації, до яких можна звернутися для комплексної підтримки (центр соціальних служб, психологічна служба закладу освіти, служба у справах дітей, громадські та волонтерські організації).
5. Поясніть, як забезпечити дотримання прав дитини та принципів найкращих інтересів дитини у процесі надання допомоги?

Ситуаційна задача 3

До центру соціальних служб звернулася мати-одиначка з двома дітьми (6 і 12 років). Вона втратила роботу через скорочення, має заборгованість за комунальні послуги, старша дитина пропускає школу, а молодша має проблеми зі здоров'ям. Родина перебуває у складних життєвих обставинах.

Завдання:

1. Конкретизуйте чинники, які зумовлюють складні життєві обставини для цього випадку.
2. Визначте, які види соціальних послуг відповідно до Закону України «Про соціальні послуги» (2019 р.) можуть бути надані родині.
3. Обґрунтуйте вибір методів соціальної роботи.
4. Запропонуйте технології соціальної роботи, які доцільно застосувати.
5. Визначте очікувані результати соціальної роботи з сім'єю (стабілізація матеріального становища, відновлення відвідуваності школи, покращення здоров'я дитини, підвищення соціальної компетентності матері).

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. URL: <https://cutt.ly/VCRZyTh>
2. Семигіна Т. Міжнародна соціальна робота: пріоритети та стандарти. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2021. 175 с. URL: <https://surl.li/ujxako>
3. Пеша І. В., Сопівник І. В., Вакуленко О. В., Овдій Н. М. Соціальна робота у територіальній громаді. Навч. посіб. Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2024. 305 с. URL: <https://inmol.org/posibnyk-sotsialna-robota-v-terytorialnij-hromadi/>
4. Навчально-методичне забезпечення організації соціальної роботи та надання соціальних послуг у територіальних громадах. Навчальний посібник. Київ, 2025. 316 с. URL: <https://inmol.org/navchalno-metodychne-zabezpechennia-orhanizatsii-sotsialnoi-roboty/>
5. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навч. посіб. / О. В. Купенко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с. URL: <https://cutt.ly/tCRZfzO>
6. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О. М. Денисюк та ін. ; ред. кол.: О. В. Епель, Т. Л. Лях, І. В. Силантьєва. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с. URL: [https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47338/1/O %20Epel T Liakh I Silantieva APSR FPSRSO K SPSR.pdf.pdf](https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47338/1/O%20Epel%20T%20Liakh%20I%20Silantieva%20APSR%20FPSRSO%20K%20SPSR.pdf.pdf)
7. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду: навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилюк. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с. URL: <https://cutt.ly/nCRZUSc>
8. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів / Мітіна С. В., Белавін С. П., Орловська О. А., Журавель О. П., Стеблянка О. Г. та ін. Київ : Галактика, 2021. 436 с.
9. Шинкарук В. Д., Пеша І. В., Сопівник І. В., Галайдюк В. В., Кошук О. Б. Моніторинг і оцінка у соціальній роботі: навчальний посібник. Київ : «Компринт», 2022. 360 с. URL: <https://inmol.org/navchalnyj-posibnyk-monitorynh-i-otsinka-u-sotsialnij-roboti/>
10. Сільвестрова О. Ю. Технології соціальної допомоги [текст]: навчальний посібник. Луцьк: ЛНТУ, 2023. 104 с. URL: <http://surl.li/bbotoy>
11. Хлебик С. Р. Етика соціальної роботи: навчально методичний посібник.

Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя. 2023. 221 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi74/0054756.pdf>

12. Тілікіна Н. В. Управління соціальними проектами. Навчальний посібник для студентів спеціальності «Соціальна робота». Київ: ФОП Мороз А. Т., 2024. 352 с. URL: <https://inmol.org/navchalnyj-posibnyk-upravlinnia-sotsialnymy-proiektamy/>

13. Соціальне забезпечення в Україні : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. А. Я. Кузнєцової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів : Університет банківської справи, 2021. 547 с. URL: <https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/SOTSIALNE-ZABEZPECHENNYA.pdf>

14. Соціальне забезпечення в Україні : навч. посібник / [В. П. Мельник, З. Е. Скринник, І. В. Жеребило та ін.] ; за наук. ред. В. П. Мельника, З. Е. Скринник. – Вид. Друге, доп. і перероб. – Електронне видання. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2024. 612 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/389739994_Socialne_zabezpecenna_-_navcalnij_posibnik_2indd-22-07-2024

Нормативно-правові акти

1. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21.06.2001 р. № 2558-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text>

2. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>

3. Про державні соціальні стандарти та про державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>

4. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг: наказ Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 р. № 429 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text>

5. Про волонтерську діяльність: Закон України від 19.04.2011 р. № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>

6. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 р. № 5073-У1. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17#Text>

7. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05.2004 р. № 1727-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text>

8. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. № 1716-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

9. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. № 2229-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text>

10. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 29. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>

11. Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 р. № 2866-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>

12. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>

13. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03.1991 р. № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>

14. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>

15. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>

16. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>

17. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 р. № 2109-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>

18. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 р. № 2342-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text>

19. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

20. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24.01.1995 р. № 20/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20/95-%D0%B2%D1%80#Text>

21. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей»: Закон України від 02.06.2005 р. № 2623-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-15#Text>

22. Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>

23. Про протидію торгівлі людьми: Закон України від 20.09.2011 р. № 3739-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3739-17#Text>

24. Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від

06.10.2005 р. 2961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>

25. Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: Закон України від 13.03.2012 р. № 4499-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4499-17#Text>

26. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12#Text>

27. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17#Text>

28. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р. № 3551-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>

29. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 р. № 796-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/796-12#Text>

30. Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України: наказ Міністерство України у справах молоді та спорту від 09.09.2005 р. № 1965. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1965643-05#Text>

31. Методичні рекомендації щодо впровадження інтегрованої системи соціального захисту: наказ Міністерства соціальної політики України від 25.02.2019 р. № 282. URL: <https://kharkivoda.gov.ua/content/documents/912/91199/files/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7%20%D0%9C%D0%A1%D0%9F%20282.pdf>

32. Методичні рекомендації щодо виконання власних (самоврядних) повноважень об'єднаної територіальної громади у сфері соціального захисту населення: наказ Міністерства соціальної політики України від 19.01.2016 р. № 26. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0026739-16#Text>

33. Методичні рекомендації щодо супервізії працівників, які надають соціальні послуги: наказ Міністерства соціальної політики України від 12.06.2020 р. № 414. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0414739-20#Text>

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою засобів контролю ступеня досягнення результатів навчання за освітньо-професійною програмою.

Інформаційною базою формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих результатів навчання за освітньо-професійною програмою є зміст робочих програм освітніх компонент, що формують систему компетентностей бакалавра з соціальної роботи на атестацію. Засоби об'єктивного контролю формуються шляхом структурної композиції змісту дисциплін, що наведені у навчальному плані підготовки здобувачів за освітньо-професійною програмою.

Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра є сукупність знань, умінь і навичок, набутої системи професійних компетентностей, відтворених у процесі виконання завдань атестаційного екзамену.

Оцінювання рівня якості підготовки здобувачів здійснюють члени Екзаменаційної комісії на основі встановлених правил, принципів (академічна доброчесність; об'єктивність; прозорість і публічність; єдність методики оцінювання результатів).

– Сертифікація досягнень здобувачів на атестаційному екзамені здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<https://surl.lt/vhfrbk>). Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час екзамену, відображає реальний результат навчання здобувача за освітньо-професійною програмою «Соціальна та молодіжна робота».

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74 – 89	добре
60 – 73	задовільно
0 – 59	незадовільно

На атестаційному екзамені засоби діагностики представлені у формі теоретичних (*тестових*) та практичних (*ситуаційних*) завдань. Їх побудова здійснюється через конкретизацію вихідних даних та визначення способів демонстрації результатів навчання.

Кількість конкретизованих завдань атестаційного екзамену відповідає відведеному часу на виконання та забезпечує індивідуалізацію завдання.

Завдання теоретичного спрямування складаються з 60 тестових запитань. Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на теоретичне тестове запитання оцінюється в 1 бал.

Завдання практичного спрямування передбачає аналіз ситуації (випадку), максимальна кількість балів за яке становить 40 балів.

Максимальна кількість балів за атестаційний екзамен – 100 балів.

Деталізація загальних критеріїв досягнення результатів навчання при оцінюванні екзаменаційної роботи наведено в табл. 5.2.

Таблиця 5.2

Критерії оцінювання практичного завдання (аналіз ситуації – випадку) (40 балів)

32 – 40 балів (високий рівень). Здобувач демонструє глибокі системні знання навчального матеріалу. Відповідь логічна, послідовна, комплексна, містить чітке визначення проблеми та потреб клієнта/сім'ї. Теоретичні положення застосовуються адекватно до ситуаційної задачі. Високий рівень аргументації, здатність обґрунтовувати власну позицію. Відповідь відображає орієнтацію в системі соціальних послуг і технологій соціальної роботи, визначені реалістичні очікувані результати.

24 – 31 бали (достатній рівень). Здобувач володіє матеріалом, але допускає окремі неточності. Відповідь загалом правильна, проте не завжди комплексна й системна. Теоретичні положення застосовуються, але аргументація менш переконлива. Орієнтація в соціальних послугах і технологіях є достатньою, хоча з незначними помилками. Очікувані результати визначені частково або не повністю обґрунтовані.

16 – 23 балів (середній рівень). Здобувач володіє матеріалом на прийнятному рівні, але відповідь неповна й недостатньо доказова. Завдання ситуаційної задачі вирішені частково, є суттєві помилки у визначенні послуг чи технологій. Логіка викладу порушена, аргументація слабка. Орієнтація в системі соціальних послуг і технологій поверхова. Очікувані результати сформульовані загально, без конкретики.

8 – 15 балів (базовий рівень). Здобувач відтворює основний матеріал, але

без власної оцінки та прикладів. Допускає значну кількість помилок, практичні навички сформовані на мінімальному рівні. Відповідь фрагментарна, неструктурована. Орієнтація в системі соціальних послуг часткова, без розуміння технологій. Очікувані результати відсутні або визначені формально.

4 – 7 балів (мінімальний рівень). Здобувач володіє матеріалом на мінімально допустимому рівні. Відповідь хаотична, без аналізу та послідовності. Практичні навички майже не сформовані. Орієнтація в соціальних послугах і технологіях слабка. Очікувані результати не визначені або нереалістичні.

0 – 3 балів (низький рівень). Відповідь здобувача поверхова, без аргументації. Теоретичні знання не застосовані у практиці. Практичні навички відсутні. Вирішення ситуаційної задачі неправильне або дуже поверхове. Не орієнтується в системі соціальних послуг і технологій.

Зміст критеріїв оцінювання спирається на компетентнісні характеристики, визначені вимогами Національної рамки кваліфікації до 6-го кваліфікаційного рівня для бакалаврського рівня вищої освіти (табл. 5.3).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го
кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача вищої освіти про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези;	95-100
уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	- розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84

	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>Комунікаційна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); 	95-100
	<ul style="list-style-type: none"> - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84

	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; 	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<ul style="list-style-type: none"> ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<ul style="list-style-type: none"> - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

Навчальне видання

Бородін Євгеній Іванович
Чикаренко Ірина Аркадіївна
Тарасенко Тетяна Миколаївна

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

для здобувачів ступеня бакалавра освітньо-професійної програми
«Соціальна та молодіжна робота » спеціальності 231 Соціальна робота

Видано в авторській редакції.

Електронний ресурс.
Підписано до видання 10.02.2026. Авт. арк. 1,0.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка».
49005, м. Дніпро, просп. Дмитра Яворницького, 19.